

Koje je značenje riječi virtualno ?

Virtualno je ono što postoji u prividu ili proizilazi iz privida a ne iz realnosti. Virtualno može značiti i nešto što je potencijalno, moguće, skoro ali i kvazi.

Koliko je tanka granica između virtualnog i realnog ?

Razvojem informaciono komunikacionih tehnologija granica između realnog i virtualnog postaje izuzetno tanka.

Granice virtualnog i realnog :

On-line kupovina, pregled i rezervacija smještaja, rezervisanje letova, narudžba taksi usluga, freelancing, učenje na daljinu, live streaming, ...

Virtualno nasilje

- ovo nasilje ne poznaje vremensko ograničenje, možete biti uznemiravani konstantno 24 sata
- nasilnik ne može da vidi rezultat djelovanja maltretiranja
- anonimnost na internetu ohrabruje nasilnika u njegovim namjerama
- veoma brza distribucija štetnih sadržaja
- svjedoci nasilja mogu biti mnogobrojni zbog dostupnosti širom svijeta
- uznemirujući sadržaji mogu biti trajno zabilježeni i zloupotrijebljeni godinama poslije.

Mjere zaštite od virtualnog nasilja

- razviti digitalnu pismenost
- tehnička znanja i vještine
- kritičko i kreativno korištenje informacija
- rješavanje problema u digitalnom okruženju
- razvijanje socijalnih vještina
- njegovanje atmosfere tolerancije i razumijevanja
- razvijanje vještina nenasilne komunikacije

realno & virtualno

2

Završni dio

Kroz ovu vježbu uvidjeli smo razlike između virtualnog i realnog nasilja. Možemo li izvući neke zaključke i posavjetovati naše prijatelje ?

Savjeti :

- Na internetu se predstavlja nadimkom. Nikada ne otkrivaj potpuni identitet, prezime, ime bez dopuštenja roditelja.
- Nikad ne objavljuj fotografije one koje ne bi pokazao svojim roditeljima ili bliskim prijateljima. Jednom kada te fotografije objaviš na internetu one mogu trajno ostati zabilježene.
- Ako neka nepoznata osoba traži od tebe da vaša dopisivanja nikom ne pokazujete, to je znak da se morate posavjetovati sa osobama od povjerenja.
- Ne primajte e-mail od nepoznatih osoba ukoliko im vi niste uputili zahtjeve.
- Na uvredljive poruke ne odgovarajte. Ignorisanjem uvreda nasilnik može prestat jer nema povratne informacije
- Ne vrijeđajte druge osobe na internetu jer nikad ne znate kakve posljedice to može imati

Obrazovni cilj časa
Upoznati učenike sa razlikom između realnog i virtualnog nasilja. Kroz primjere pokazati kako se nasilje manifestuje. Potom dati savjete za rješavanje problema

Odgojni cilj časa
Upoznati učenike sa lošim posljedicama koje mogu uzrokovati određene situacije.
Razvijati pozitivne osobine: upornost, sistematičnost, odgovornost, sposobnost uvažavanja tuđeg mišljenja, i dobrih odnosa prema drugima

Funkcionalni cilj časa
Učenici treba da jačaju sposobnost prosuđivanja, istraživanja, promatranja i na osnovu argumenata donošenje logičkih zaključaka. Pored toga moraju biti strpljivi, odmjereni samokritični, razvijati samopouzdanje i prije svega komunikativni...

Uvodni dio (10 min)

Učenici izvlače papiriće na kojima su nacrtane odgovarajuće figure: krug, kvadrat, trokut i romb. Zauzimaju pozicije za onim stolom na kojem se nalaze ove figure.

Svaka grupa dobija zadatak da odgovori na slijedeća pitanja:

1. Navedite razliku komuniciranja sa nekom osobom u stvarnosti i putem interneta ?
2. Šta nas to privlači kod online igrice i koje nam zadovoljstvo one pružaju ?
3. Navedite razliku između kupovine online i u stvarnom životu?
4. Da li događaji iz virtuelnog svijeta mogu utjecati na realni i obrnuto ?

Odgovore mogu pisati na papir po već unaprijed pripremljenom obrascu. Nakon toga njihovi odgovori se izlažu na tabli. i svaka grupa obrazlaže svoje odgovore.

glavni dio (30 min)

Grupama se iznosi jedan zajednički problem, koji na kraju moraju analizirati. Oni moraju otkriti uzrok i posljedice problema i kako ga riješiti. Problem započinje slijedećom pričom:

Emir i Lejla su od nedavno u vezi. Većinu svog slobodnog vremena provode zajedno. No ima i trenutaka kada u slobodno vrijeme korsite društvene mreže.

Lejla odluči da se upiše u plesnu sekciju i postaje član grupe plesne sekcije na društvenoj mreži Fejs. Međutim član grupe je i Emirova bivša djevojka Senka. Lejla postaje izložena negativnim komentarima od strane Senke. Na svaki Lejlin komentar, Senka reaguje uvredama. Lejla to ne može podnijeti te uzvraća istom mjerom.

Verbalni duel između njih uzrokovako je podjelu mišljenja unutar same grupe. Jedni su podržavali Senku a drugi Lejlu. No nije to samo ostalo na nivou grupe, iskrice su se prenosile i u stvarnosti. U cijelu priču se uključi Lejlina starija sestra koja odluči da se fizički obračuna sa Senkom. Tako se i desilo.

Nakon završene škole, Lejlina sestra je presrela Senku i započela fizički sukob. Okupljena masa je navijala sad za jednu sad za drugu, potpirujući već usijanu atmosferu. Nedugo potom je stigao Damir koji je uspeo razdvojiti sukobljene strane ali verbalne prijetnje nisu prestale nego je priprećeno i novim fizičkim obračunom.

Nakon ispričane priče. Grupama se postavljaju slijedeća pitanja:

1. Koji oblici nasilja se prepliću u priči ?
2. Koji dio priče se odnosi na virtuelno a koji na nasilje u realnom svijetu ?
3. Kada se prelazi granica virtuelnog u stvarno nasilje ?
4. Kako riješiti dalju eskalaciju nasilja ?

grupa 1

Fotografisao me je u nezodnoj poziciji a potom je to objavio na društvenim mrežama. U narednim danima sam bila izložena podsmijavanjima kako na društvenim mrežama tako i u školi ....

grupa 2

Prijavio se pod mojim korisničkim imenom na društvenim mrežama i počeo je vrijeđati moje prijatelje. Oni su mislili da sam to ja ...

grupa 3

Napravili smo grupu na društvenoj mreži gdje bi mogli na ekskurziju. Nisam ni slutio da će pored različitih mišljenja doći do žestokih riječi. Sutradan u školi se to nastavilo...

grupa 4

Takmičili smo se po ekipama u online igricama. Nako gubitaka vojnika padale su teške riječi i pretvorile se u svađu. Nastavilo se sutradan i u školi ...

Svaka grupa treba da izloži određeni problem kod koje se nasilje iz virtuelnog svijeta prenijelo u stvarni svijet. Ostavi se 10 minuta vremena za sastavljanje priče. Po jedan član iz svake grupe treba problem-priču zapisati na papir. Nakon isteka vremena drugi član grupe postavlja gore navedena pitanja članovima ostalih grupa. Odgovore koje izjavljuje svaka od grupa bilježimo na papiru na tabli ili chart tabli. Na osnovu odgovora izvlačimo zaključke.

Napomena:

U slučaju da grupe nemaju ideju ili nijednu priču sa kojom su se susretali. Voditelj će sam navesti četiri primjera koja su navedena u gornjim listovima po grupama.

Molim za pažnju

